

Píše se rok 1901...

... a jeden z mladých, nadějných Američanů právě vkládá do obálky dopis pro přítele: „... Líčíš pohnutý život, romantická dobrodružství a věci, které rozhodují o lidském životě a smrti, věci směšné i dojemné, ale proboha, člověče, takhle se o nich psát nedá! Nevykládej čtenáři filozofii tuláctví. Tu musí vyjádřit tvé postavy svými činy, svým jednáním a mluvením! Studuj Stevenson a Kiplinga a uvidíš, jak dovedou vyloučit sebe a vytvořit lidi živé, kteří dýchají, jak dovedou čtenáře uchvátit, že ti se pak do noci neodtrhnou od jejich knih.... Nevypravuj – maluj, kresli, komponuj! Tvoř!...“ No ano, je přece doba velkých činů a ideálů a náš mladík je dokáže naplňovat už teď, v pětadvaceti. Houževnatě studuje a zacvičuje se, od dětství je vášnivým čtenářem a teď už i tvůrcem prózy i veršů, k jeho nejmilejším místům patří veřejná knihovna. **Irving Stone** o něm v roce 1947 v knize „**Námořník na koni**“ prozradí, že neponechal neopravenou ani jednu větu ve svém rukopise, která mu nezněla hladce a krásně: „... Když se mu zdálo, že začíná být na svou práci příliš domýšlivý, vyhrabal nějakou knížku starých povídek a hned byl jako beránek!“ (citováno v překladu Jarmily Fastrové). To vše se mu vrátí. Za svůj krátký život (12. 1. 1876 – 22. 11. 1916) zpracuje až neuvěřitelné množství námětů a bude tak zasvěceným vypravěčem, jak se to kdy povedlo jen málokomu.

V roce 1901 se nakladatelé o příspěvky neznámého spisovatele ještě pořád nijak neperou, ale to jej neodrazuje. Zároveň se vrhl do manželského života a chtěl by mít nadaného syna, pokračovatele (narodí se ale „jen“ dcera), moderní, emancipovanou družku (a má „jen“ mírnou, vyrovnanou ženu, skromnou a nenápadnou), prostorný dům na krásném místě, otevřený pro veřejnost (to se částečně splní, ale s tak velkými potížemi, jako by v tom mělo být spíš prokletí než radost)... Hledá způsob, jak změnit celou společnost, je přesvědčeným socialistou, ale i individualistou, zahrává si dokonce s představou o nadřazenosti severské rasy, brzy bude ve spojení s mnohými velikány své doby... bude rozkrývat příčiny nejružnějších společenských jevů (včetně alkoholismu, který se nakonec stane osudným i jemu samotnému)... Od roku 1901 uplyne už jen velmi krátká doba a jeho povídky i romány obletí doslova celý svět.

Není pro něj těžké sáhnout do paměti a vyhmátnout v pravou chvíli ten pravý, silný příběh. Nebo si jej vymyslet. Má přece za sebou dětství s milovaným otčímem a extravagantní matkou, zničující dřinu v oaklandské konzervárně i volnost tuláckého života, jednotvárnost i nebezpečná dobrodružství... Může psát stejně upřímně a živě o strážci zákona i o zločinci, o starci i mladíkovi, o člověku i o zvířeti...

„... Sám si tím byl vinen. Byl neopatrný. Opustil jeskyni a běžel se dolů k říčce napít. Snad si ničeho nevšiml, byl ještě rozespálý... A snad jeho neopatrnost zavinilo i to, že tak dobře znal cestu k tůni. Šel po ní již mnohokrát a nikdy se mu na ní nic nepříhodilo. Minul vyvrácenou borovicí a vběhl mezi stromy...“ (citováno v překladu Vladimíra Svobody).

Kdo to běžel lesem? Lovec? Nebo voják... psanec... indiánský zvěd... nebo třeba jelen? Nebo vlk? Máte-li dobrou paměť, vybaví se vám i hrdina děje i pokračování, protože jste ten příběh už kdysi četli, všichni do jednoho. Nebo jste aspoň viděli film. Nebo máte tu knížku teprve „v pořadí“ a jednou pro ni sáhnete. Bude po ruce, protože ji skoro určitě máte doma. Na hřbetě má nápis: **Jack London: „Bílý tesák“**.

Foto: archiv NP Šumava